

Po končanem cerkvenem opravilu so zbrali g. zlatomešnik svoje duhovske goste k svoji mizi, kjer so se vrstile prelepe napitnice in pa vesele pesmi v bratovski ljubezni.

Naj bude s tem č. gospodom, ki so s svojo nazočnostjo svečanost povzdignili, srčna zahvala, č. g. zlatomešnika pa nam Bog še mnoga leta ohrani.

Od sv. Jurja na Ščavnici. (Letina. — Dače. — Okrajni glavlar.) Bratev se je pi nas začela; lepo je grozdje res dozorelo, ali kaj, da ga je malo in to še trnjevo in suho. Najlepši vrhi nam slabo kažejo. Pa tako je letos pri vseh pridelkih: od začetka najlepše zaupanje, kedar pa pride čas pridelke pospraviti, ga nikder nič ni. Kmetje vendar moramo živeti, moramo biti oblečeni, moramo plačati družino in druge potrebščine pri gospodarstvu, kde pa še je davek? Ta raste od leta do leta naprej; naši pridelki in njihova cena pa grejo zmirej nazaj. Naš račun nam ne gre več skupaj. S tako ostroščjo se davek še tudi nikoli ni izterjeval, kakor ravno zdaj. Bili so časi, ko smo imeli boljše pridelke in manjše davke in nismo bili tako tlačeni, kakor zdaj. Naš g. okrajni glavlar v Ljutomeru neki razlaga, da mi v paradizu živimo; ne vemo ali smo res tako veliki grešniki, da bi bilo potrebno, nas iz paradiza izgnati; vse gre že na to. On je tudi že večkrat učil, kako naj kmetje gospodarimo; rekel je, da naj kmetje tistokrat ne prodajamo svojih reči, ko imajo slabo ceno, ampak naj čakamo, dokler se cena poboljša. Ali ravno ta g. nam zdaj, ko živina skoro nobene cene nima, taisto daja zavoljo davka zaporedoma prodajati. Bog nas tedaj varuj mnogo takih gospodarjev ali pa učiteljev kmetijstva; potem smo skoraj pri koncu.

Iz Pernic. (Pogreb.) Na našej sicer priznani planini imeli smo dnes prav žalosten prizor. Zapustili so nas namreč naš skrbni pastir Lovro Potrč, ki so 13 let kot fajmošter pri nas svojo službo zvesto opravljali. Bili so nam ljubeznivi oče, odkritosrčni proti vsakemu, vneti za čast božjo, in za zveličanje naših duš, kakor tudi za naše telesno blagostanje. — Po kratkej bolezni — za vnetjem pluć — so sprevideni s svetimi zakramenti, v Gospodo mirno zaspali dne 9. t. m. zvečer — 63 let stari.

Deset duhovnikov in precej lepo število ljudstva je umrlega nepozabljivega gospoda do groba sprevodilo. Bog jim daj večni mir!

Od Ormuža. (Zavarovalna društva. — Slovenija.) Glavni zastop zavarovalne družbe „Viktorije“ v Gradcu, je razposlal na vse občine slov. Štirskega vabila k pristopu za zavarovanje zoper ogenj, točo itd. — Da so vabila bila v zveličavni nemščini pisana, mi ni treba omeniti, ker znano je, da „Viktorija“ in posebno glavni zastop za Štirsko le izključljivo v nemščini uraduje. — Zarad našim občinam nerazumljive nemščine, ne bodo razposlana vabila imela za društvu nobenega

uspeha. Naše slovenske občine so vrgle nemška vabila v koš. Prav je tako!

V sedanjem času imamo v vseh oddelkih kupčije in tako tudi pri zavarovalnicah take sleparije, da človek nikakor ne more verovati in zapati lepim vabilom in obetovanjem.

Želeti bi bilo da bi naš zavarovalni zavod, „Slovenija“ razposlal okrožnice po Slovenskem, kjer bi se poudarjala korist in potreba zavarovanja, posebno v oddelku zavarovanja zoper ogenj; v teh okrožnicah bi se naj tudi ljudstvo podučilo o prednostih naše „Slovenije“ zoper druge zavarovalnice in sicer iz narodnega in denarstvenega stališča. — To bi gotovo pripomoglo, da bi naše ljudstvo dobilo veselje svoje reči pri njej zavarovati.

Slavno ravnateljstvo „Slovenije“ pa naj po mogočnosti dobro gospodarji, da se popolnem ukorenini naš narodni z velikimi prednostmi in poštenim namenom obdarjeni zavod. Gg. zastopniki pa bi naj skrbeli, da se naš narod oprosti tujih društev zavarovalnih.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Kranjski c. k. namestnik Widmann je na Dunaj hodil moledvat, naj ga prestavijo. Prav je imel, vsaj so ga kranjski Slovenci do grla siti. — Mariborčani so najbolj delali na to, naj bi se postava izdala zoper ponorenje vina. Toda graška trgovinska zbornica, od ministrov poprašana, se je izrekla — zoper tako postavo. Vsled tega so Mariborčani tako razžaljeni, da namislijo za Spod. Štajer zahtevati posebno trgovinsko zbornico. Tudi prav! — Na Dunaju bil je shod nekoliko liberalnih volilcev. Eden govornikov je djal: „radi smo domoljubni; vendar če bo pri nas vedno več dač, menj zaslužka, slabo jesti, nič piti, potem naj vzame hudič vse domoljubje!“ To so čudni glasi; sami liberalci tedaj spoznavajo, da nas njihovo gospodarenje spravlja na nič. Ravno te dni je zopet veliko fabrik na Dunaju in v Pešti razpustilo svoje delavce. — Ali liberalci so slepi in pometajo z denarji, kakor da bi jih na stezi pobirali. Tako je za nemške naravoslovce in njihov shod v Gradcu 20.000 gld. vlada žrtvovala, 5000 fl. so plačali povabljeni in še je ostalo 2000 fl. dolga. Sedmerim pruskim naravoslovcem, ki so prišli v Maribor, je mariborski srenjski zastop jesti in piti v kasini kupil za 300 fl. in Postonjska jama na Kranjskem bila je na povelje Widmannovo razsvitljena za peščico pruskih kričačev, kakor o binkoštnih praznikih, kedar pride na tisoče tujcev, ki plačajo vsak 1 fl. vstopnine. — Staročebi na Českem in konservativci na Tirolskem so pri poslednjih volitvah sijajno zmagali. Vsled tega so liberalci jako pobiti. — Nemci v delegacijah niso hoteli dovoliti 42.000 fl. za prestrojenje generalnega štaba, toda Magjari so radi dovolili. — Budim zgubi svoje obzidje in

preneha biti trdnjava. — Magjari se hudo jezijo, ker jim ves svet po pravici očita, da so jihovi honvedi predragi, a vendar brez vse vojaške vrednosti. Tudi so sami spoznali, da se ni splačalo 2¹/₂ milijona goldinarjev za povzdigo konjerejstva trošiti. Hrvatski sabor začne 19. okt. zopet zborovati.

Vnanje države. Pruski cesar pojde 16. okt. čez Innsbruck na Laško. — Bavarski patrijoti so odposlali kralju pismo, v katerem prosijo, naj odstavi krivično liberalno ministerstvo. — Karlisti na Španskem se kažejo močni in dobro oborožani, kakor še nikoli do sedaj. — Hollandija se je sprla z državo Venecijelo v Ameriki. Angleški kraljevič in naslednik se je podal čez Francosko, Laško, Greško, potem čez srednje morje skozi sueški kanal in rdeče morje v Indijo, kder imajo Angleži dežele v oblasti, ki štejejo više 230 milijonov ljudi na 66.000 miljah. Turški sultan je vzel in dobil veliko milijonov pri Evropejcih na posodo. Največ so mu posodili Angleži, Francozi, Nemci in dunajski Judi. Do sedaj je sultan res izplačeval obresti. Ali sedaj ponuja še le samo polovico dosedanjih obresti. — Srbski knez ne pojde na vojsko zoper Turke, kakor je slavna skupščina zahtevala, marveč pojde na svatbo. Včeraj je bila jegova poroka. Nevesta mu je imela obleko iz Pariza, pri kateri je samo šivarka zaslužila 38.000 fr. Za uboge Kristijane pa nima usmiljenja. Vrlega ministra Ristića je odstavil in se popolnem uklonil Magjarom in nerazumljivim Rusom, ki Turka podpirajo. Kljub temu se pa vstaši vendar hrabro, če tudi mnogokrat nesrečno, bijejo s Turki. Srečo so imeli na Popovem polju, kder so se močno utaborili in pa pri Drinu, kder je 1100 vstašev prijel Turke, katerih je bilo 180 usmrtenih. Ob enem so užgali 1000 turških hiš, vzeli 500 ovac, 300 goved in 50 konj. 1000 Bulgarov je razglasilo oklic do svojih 6 milijonov sobratov; naj se vzdignejo nad Turka!

Za poduk in kratek čas.

Potovanje v Rim, Neapol in domu.

X.

Pobožno sporočilo pravi, da je sv. Peter hišico, v kateri je Marija živela in od sv. Duha spočela, posvetil v sv. vežo, in tudi tam daritev sv. meše opravljal. Od 4. stoletja sem, kedar je Cerkev smela svobodno dihati, so cele procesije romarjev od vseh krajev hitele v Nazaret, da bi počastili in poljubili sv. zidovje, med katerim se je zgodila najsvetejša skrivnost. Sv. Helena, mati cesarja Konstantina, je nad hišico, ki je v prvi prostosti ostala, pozidala krasen tempelj. Ob času, kedar so divji Saraceni sv. deželo napadali, je bila cerkva nad sv. hišico že v razvalinah in bati se je bilo še večjega oskrunjenja. Kaj se zgodi?

Jutro rano 10. maja 1291, zagledajo delavci, ki grejo na svojo delo, na hrvatskem Primorju

med Reko in Trsatom stati hišico, kjer poprej še nikdar nobene videli niso. Še bolj se čudijo, kedar najdejo v hišici altar, božjo martro, podobo Marije in nekaj pohištva. Ta dogodba se razglasi, kakor da bi jo veter raznesel, na vse kraje; ljudstvo prihaja od blizo in daleka; od kod pa da je hišica prišla, tega nikdo ni vedel. Marija sama to razjasni. Ležal je na smrtni posteli dušni pastir trsatske župnije; jemu razodene Mati božja, da je hišica, nad katerim prihodom se vrni čudijo, jena lastna hišica, kjer je bila rojena, in kjer je s svojim božjim Sinom živela. V dokaz, da je vse to resnica, mu ukaže iz postelje vstati; in vstal je popolnem zdrav. Kmalu se poda na kraj dogodbe; tam najde trumo ljudstva okoli sv. hišice, ter jim pové, kako je čudovito ozdravil, in kaj mu je bilo razodeto. Očesa vseh so se v solzah topila iz pobožnosti in zahvalnosti do Marije.

Bil je takrat za glavarja na hrvatskem Primorju grof Nikolaj Frangipani. Poslal je v Nazaret 4 učene može, naj pregledajo in preiščejo vse, kar to reč zadeva, da bo konec vsem dvombam. Prišedšim na jutrovo ovdishnji Kristijani z nepopisljivo žalostjo pokažejo mesto, kjer je hišica stala; bili so še videti sledi zida, in povedali jim so, kedaj je hišica spreminola. Vse se je na tenko zlagalo s časom, ob katerem so našli hišico pri Trsatu, in s širino, dolgostjo hišice po sledih v Nazaretu. Kedar se domov povrnejo, je bilo vse to zapisano in moži so resničnost svojih besed s prisego potrdili.

Zdaj je bil začetek slovitega romanja: iz vseh dežel so pobožni vrni prihajali. Ali veselje Hrvatov je trajalo kratek čas. Za 3 leta in 7 mesecev jim hišica zopet spremine. Roke nebeških duhov so jo prenesle prek morja na Italijansko, in jo položile v gozd vedno zelenih lovorič. *) Pastirji so jo videli po zraku nad morjem prihajati, in Marija sama je razodela sv. Nikolaju Tolentinskemu in nekemu pobožnemu puščavniku, da je ova hišica v lovoričju jena hišica iz Nazareta. Ta preselitev se je zgodila 12. decembra 1294.

Zopet se je začelo romanje. Ker so pa budobni tolovaji začeli romarje nadlegovati, zato se angelji božji sv. hišico po 8 mesecih prenesli na bližnji hribček blizo mesta, kjer zdaj stoji. Še se kaže kraj v ulici mesta, kjer je stala. Pa tudi tukaj ni dolgo ostala. Zemljišče, kamor je bila položena, je bilo last 2 bratov. Romarji pribajajo od vseh krajev in prinašajo seboj mnogovrstnih darov. Blagostanje raste; to pa vzbudi nevošljivost, ki se v kratkem v smrtno sovraštvo spremeni. Neko noč storita sklep drug drugega umoriti, da bi potem darovi samo enemu ostajali. Kedar v jutru vstaneta, hišica ni več stala na njuni zemlji; bila je četrtokrat prenešena, malo dalje na očitno cesto, in na tem mestu še zdaj stoji 580 let. Tri poslednje prenesitve so se zgodile v 1 letu.

*) Ime Loreto izvaja se od besede lauretum, to je, lovoričen (lorbekov) gozd.